

etablering af regionale afdelinger under domstolen blev derimod fra mange sider imødegået med en henvisning til den dermed forbundne risiko for en fragmentering af folkeretten og af domstolens jurisdiktion.

Bred tilslutning mødte tanken om i traktater og andre internationale aftaler at optage en bestemmelse om henvisning til afgørelse ved Den internationale Domstol af alle tvister vedrørende den pågældende traktats eller aftales fortolkning. Betydelig tilslutning blev der også givet til fremkomne forslag om, at bestemmelserne om domstolens kompetence (statuttens kapitel II) burde ændres, således at ikke blot stater, men også internationale og eventuelt tillige regionale organisationer kunne optræde som parter for domstolen og uden særlig bemyndigelse (jfr. statuttens art. 65) anmode om responsa fra den.

Vendt mod de pessimistiske bemærkninger i flere indlæg om domstolens nuværende ringe rolle nævnte den finske repræsentant, at der dog måske var tegn på en atter voksende tillid til domstolen, og dennes nylige vejledende udtalelse i Namibia-sagen burde, som FN's generalsekretær havde anført, forny den tillid, som domstolen fortjente.

Den amerikanske repræsentant fandt, at et ad hoc udvalg ville kunne gøre nytte ved at søge at harmonisere de i det internationale samfund bestående forskellige opfattelser vedrørende domstolens stilling og funktion. En sådan harmonisering af forskellige opfattelser havde med et positivt resultat fundet sted på andre områder, således ved udarbejdelsen af Deklarationen om folkeretlige principper for venskabelige forbindelser og samarbejde mellem stater, og en sådan harmonisering tilstræbtes også i særudvalget vedrørende spørgsmålet om definition af aggression.

I et dansk indlæg (bilag 26) blev det fremhævet, at de problemer, som var blevet omtalt i svarene på generalsekretærens henvendelser ikke blot burde tages til efterretning, men burde underkastes en omhyggelig analyse. Ethvert medlemsland måtte være interesseret i, at alle FN's organer fungerede på en fyldestgørende og tilfredsstillende måde, og et alvorligt og fordomsfrit arbejdende ad hoc udvalg ville kunne bidrage til at indkredse en række væsentlige problemer, som det måtte være i alle berørte landes inter-

esse at få nøjere undersøgt og eventuelt arbejde videre med. Udvalget ville ikke mindst kunne bidrage til at styrke interessen blandt medlemslandene til i mere udstrakt grad at anvende Den internationale Domstol ved at anvise veje for en bedre udnyttelse af domstolen ekspertise.

Sovjetunionen og en række østeuropæiske lande modsatte sig som før nævnt forslaget om nedsættelsen af et ad hoc udvalg. De anførte, at omend FN-pagten betegnede domstolen som FN's vigtigste dømmende organ, stod det dog ifølge pagtens art. 33 stater frit for at søge andre former for fredelige løsninger på deres tvister eller at overlade løsningen til andre domstole (art. 95). En ændring i Den internationale Domstols rolle ville indebære en ændring af FN-pagten eller af statuten, hvortil der ikke forelå nogen rimelig anledning, og som disse lande principielt måtte modsætte sig med en henvisning til den dermed forbundne underminering af FN's autoritet. Procedurereglerne henhørte under domstolens eget ansvar, og domstolen kunne fungere til alles tilfredshed, såfremt den blot udarbejdede fyldestgørende procedureregler, forbedrede sine arbejdsmetoder og traf mere retfærdige afgørelser.

Den franske repræsentant stillede sig skeptisk over for de forslag til en styrkelse af domstolens rolle, som var kommet til udtryk i generalsekretærens beretning om de fra regeringerne modtagne svar samt under debatterne i 6. udvalg. Det egentlige problem var staters manglende politiske vilje til at gå domstolsvejen, enten fordi de betragtede det som en uvenlig gestus eller som en indskrænkning i deres suverænitæt, eller fordi de anså folkeretten for ufuldkommen. Blandt årsagerne til den moderne folkerets krise kunne nævnes mangelen på homogenitet i det internationale samfund og den omstændighed, at forskellene i staters aspirationer i moderne tid var større, end tilfældet havde været i Den mellemfolkelige Domstols dage. Hertil kom de nye staters mistillid til retsregler, der efter deres opfattelse ikke svarede til tidens krav, medens de stater, der støttede de traditionelle folkeretlige regler, kunne bebrejde domstolen for at være for progressiv. Men først og sidst berode modviljen mod at gå domstolsvejen på politiske faktorer, og domstolens krise kunne